

Sygn. akt III A Ua 805/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2018 r.

**Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: SSA Ireneusz Lejczak (spr.)

Sędziowie: SSA Elżbieta Kunecka

SSA Barbara Staśkiewicz

Protokolant: Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2018 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji M. K.

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 marca 2018 r. sygn. akt VIII U 143/18

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 grudnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. przyznał M. K. emeryturę od 1.10.2017 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, w kwocie niższej niż najniższe świadczenie emerytalne.

Wskutek zaskarżenia tejże decyzji Sąd Okręgowy we Wrocławiu, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z dnia 26 marca 2018 r. oddalił odwołanie wnioskodawczyni.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny sprawy:

M. K. jest uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe. W dniu 23.10.2017 r. złożyła wniosek o emeryturę.

Do obliczenia wysokości emerytury wnioskodawczyni na podstawie art. 26 przyjęto:

- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 162.296, 32 zł,
- średnie dalsze trwanie życia - 249,10 m-cy.

Obliczona kwota emerytury wyniosła 651,53 zł. (162.296,32 : 249,10 - 651,53 zł). Uwzględniono też zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników za okres 10 lat 9 miesięcy 0 dni.

Zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników wynosi 95,29 zł. Wysokość emerytury brutto od 1.10.2017 r. została ustalona na kwotę 746,82 zł. Do stażu pracy przy wyliczeniu wysokości świadczenia przyjęto następujące okresy:

- od 23.07.1976 r. do 31.12.1977 r. w Wojewódzkiej Spółdzielni (...) - 1 rok 5 miesięcy 9 dni,
- od 15.02.1978 r. do 16.08.1978 r. w Gminnej Spółdzielni (...) - 6 miesięcy,
- od 24.02.1979 r. do 24.11.1984 r. okres opieki nad dziećmi - 5 lat 8 miesięcy 27 dni,
- od 12.06.1982 r. do 31.12.1992 r. gospodarstwo rolne - 10 lat 6 miesięcy 21 dni,
- od 28.08.1992 r. do 30.04.1993 r. w Zakładzie (...) - 8 miesięcy 4 dni,
- od 08.05.1993 r. do 06.05.1994 r. zasiłek dla bezrobotnych z PUP - 1 rok.

Okres opłacania składek na FUSR od 12.06.1982 r. do 24.11.1984 r. zbiega się z okresem sprawowania opieki nad dzieckiem, w związku z czym uwzględniono okres korzystniejszy tj. opieka nad dzieckiem, natomiast okres opłacania składek na FUSR od 28.08.1992 r. do 31.12.1992 r. zbiega się z okresem zatrudnienia w (...), w związku z czym przyjęto jako okres korzystniejszy zatrudnienie na podstawie umowy o pracę.

Udowodnione okresy wynoszą: składkowe: 3 lata 7 miesięcy 13 dni, nieskładkowe: 5 lat 8 miesięcy 29 dni po ograniczeniu do 1/3 okresów składkowych: 1 rok 2 miesiące 15 dni, rola: 7 lat 9 miesięcy 3 dni. Łączny staż wynosi: 12 lat 7 miesięcy 1 dzień.

Z uwagi na fakt, iż wnioskodawczyni nie udowodniła 20-letniego okresu składkowego i nieskładkowego, podwyższenie do kwoty najniższej emerytury, tj. do 1.000,00 zł, nie przysługuje.

Ustalona kwota emerytury jest niższa od dotychczas wypłacanej renty z tytułu niezdolności do pracy, w związku z czym wnioskodawczyni wypłacana jest renta z tytułu niezdolności do pracy jako świadczenie korzystniejsze.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny sprawy Sąd Okręgowy powołując się na przepisy art. 25 ust. 1, art. 26 ust. 1-4, art. 87 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, uznał, że odwołanie wnioskodawczyni nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd ten w pierwszej kolejności wskazał, że prawo do podwyższenia świadczenia do kwoty emerytury minimalnej uzależnione jest nie tylko od spełnienia przesłanki osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego, lecz również od legitymowania się (przejściowo w latach 2013-2021 zróżnicowanym ze względu na płeć) odpowiednim okresem ubezpieczenia (20-25/25 lat, do którego, w części składkowej, zalicza się okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które przyznano zwiększenie w trybie przepisu art. 26a oraz okresy kontynuowanego ubezpieczenia emerytalnego w myśl art. 10 ustawy o s.u.s. w brzmieniu do dnia 31 grudnia 2012 r. Sąd Okręgowy uznał, że emerytura wnioskodawczyni została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej i wyniosła 746,82 zł brutto. Emerytura ta jest niższa od najniższej emerytury, która wynosi 1.000,- zł brutto, jednak nie może zostać podwyższona do tej kwoty, gdyż wnioskodawczyni nie udowodniła łącznie okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 20 lat, a jedynie 12 lat 7 miesięcy 1 dzień.

Ponadto okres opłacania za wnioskodawczynię składek od 12.06.1982 r. do 24.11.1984 r. na Fundusz Ubezpieczenia Rolników zbiega się z okresem sprawowania opieki nad dzieckiem, zaś okres opłacania składek na FUSR od 28.08.1992 r. do 31.12.1992 r. zbiega się z okresem zatrudnienia w firmie (...) i okresów tych nie można podwójnie zaliczać, czyli przyjmuje się okres korzystniejszy dla świadczeniobiorcy.

Sąd ten wskazał, że zasadę naliczania okresów ubezpieczenia organ rentowy wyjaśnił wnioskodawczyni w piśmie z 3.01.2018 r. Przy czym ubezpieczona pominęła, że okresy nieskładkowe można zaliczyć do stażu ubezpieczeniowego do wysokości 1/3 okresów składkowych (art. 5 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Nadto okresów ubezpieczenia społecznego nie uwzględnia się, jeśli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników (art. 5 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

W konsekwencji Sąd ten doszedł do przekonania, że zaskarżona decyzja odpowiada prawu, zaś odwołanie wnioskodawczyni, jako nieuzasadnione, podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez wnioskodawczynię apelacją w całości, która zarzuciła Sądowi I instancji sprzeczność ustaleń z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym. W oparciu o ten zarzut wnioskodawczyni domagała się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania w całości. W uzasadnieniu apelacji wnioskodawczyni powołała się na własne wyliczenia dotyczące stażu ubezpieczeniowego, który w jej ocenie wynosi łącznie 22 lata 10 miesięcy i 15 dni. Ponadto wskazała, że cały okres podlegania ubezpieczeniom społecznym rolników oraz opłacania składek powinien być zaliczony do okresu pracy.

Sąd Apelacyjny zważył :

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń w zakresie stanu faktycznego sprawy, jak również trafnie zastosował w niniejszej sprawie przepisy prawne i przeprowadził ich właściwą wykładnię. Prawidłowo dokonane ustalenia faktyczne oraz należycie umotywowaną ocenę prawną, Sąd Apelacyjny w pełni podziela i aprobuje, przyjmując tym samym za własne.

Apelująca zarzucała, że Sąd Okręgowy błędnie ustalił, że nie przysługuje jej prawo do podwyższenia emerytury do wysokości kwoty emerytury minimalnej, tj. do kwoty 1000 zł. Odwołująca argumentowała, że przy obliczaniu wysokości emerytury należało uwzględnić wszystkie okresy podlegania ubezpieczeniom społecznym, w tym też te zbiegające się w jednym czasie, które w sumie dają okres ponad 20 lat.

Zarzuty apelującej nie są zasadne.

Przypomnieć należy, że warunkiem nabycia prawa do emerytury przewidzianej w art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest legitymowanie się przez ubezpieczonego będącego kobietą okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym co najmniej 20 lat. Z kolei art. 87 ust. 1 ustawy emerytalnej ustala warunki otrzymania świadczenia najniższego dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., których wysokość emerytury obliczona zgodnie z art. 26 ww. ustawy, będzie niższa niż kwota emerytury minimalnej określona w art. 85 ust. 2-3. Prawo do podwyższenia świadczenia do kwoty emerytury minimalnej uzależnione jest wówczas m.in. od legitymowania się odpowiednim okresem ubezpieczenia, tj. 20 lat w przypadku odwołującej.

W niniejszej sprawie bezspornie odwołująca udowodniła okresy składkowe wynoszące 3 lata 7 miesięcy i 13 dni, natomiast łącznie udowodniła 12 lat 7 miesięcy i 1 dzień okresów składkowych i nieskładkowych. Okresy nieskładkowe ograniczone zostały do 1/3 składkowych i wyniosły 1 rok 2 miesiące i 15 dni. Z kolei w zarzutach odwołania, jak i konsekwentnie podtrzymywanych w treści apelacji, wnioskodawczyni domagała się uznania do jej stażu ubezpieczeniowego wszystkich okresów podlegania ubezpieczeniom społecznym.

Wnioskodawczyni wykazała, że legitymuje się okresem ubezpieczenia rolniczego zgodnie z art. 87 ust. 1a ustawy emerytalno-rentowej w wysokości 13 lat i 6 miesięcy, ubezpieczeniem społecznym z tytułu zatrudnienia w wysokości 3 lat 7 miesięcy i 13 dni. Ponadto wykazała okresy nieskładkowe, do których zalicza się również okres związany z opieką sprawowaną nad dzieckiem, w wysokości 5 lat 8 miesięcy i 27 dni. Suma powyższych okresów wprawdzie daje ponad 20-letni staż ubezpieczeniowy, jednak przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS wykluczają możliwość

dublowania okresów pracy rolniczej zbiegających się w tym samym czasie z innymi tytułami ubezpieczeniowymi, a także zaliczenia okresów nieskładkowych w pełnym wymiarze, ograniczając je do 1/3 wysokości okresów składkowych.

Niemożliwym jest zaliczenie ubezpieczonej całości żądanego okresu od 12 czerwca 1982 r. do 31 grudnia 1992 r. – tj. pracy w gospodarstwie rolnym, ponieważ okres ten w części pokrywa się z okresem ubezpieczenia z powodu zatrudnienia (od 28 sierpnia 1992 r. do 31 grudnia 1992 r.) oraz okresem sprawowania opieki nad dziećmi (od 12 czerwca 1982 r. do 24 listopada 1984 r.), a więc zgodnie z przepisem art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i ugruntowanym w tym zakresie orzecznictwem Sądu Najwyższego – te okresy zbiegające się nie podlegają sumowaniu i należy brać pod uwagę okres korzystniejszy, a nie i jeden i drugi. W powyższym przypadku Zakład Ubezpieczeń Społecznych prawidłowo zastosował przepis art. 11 wyżej przytoczonej ustawy, zgodnie z którym jeżeli okresy, o których mowa w art. 6 (dotyczy okresów składkowych), 7 (dotyczy okresów nieskładkowych), 10 (dotyczy ubezpieczenia rolniczego) zbiegają się w czasie, przy ustalaniu prawa do świadczeń określonych w ustawie uwzględnia się okres korzystniejszy. Zbiegające się w czasie okresy składkowe, nieskładkowe i pracy rolniczej nie podlegają sumowaniu przy obliczaniu okresów ubezpieczenia wymaganych do ustalenia prawa do świadczeń emerytalnych.

Powyższe powoduje, że wnioskodawczyni nie wykazała, aby ogólny staż jej ubezpieczenia społecznego wyniósł ponad 20 lat, a zatem nie spełnia ona przesłanki z art. 87 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, umożliwiającej podwyższenie jej emerytury do wysokości emerytur minimalnej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł o oddaleniu apelacji wnioskodawczyni jako bezzasadnej.

SSA Elżbieta Kunecka SSA Ireneusz Lejczak SSA Barbara Staśkiewicz